

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2017 M. TRIUKŠMO STEBĖSENOS ATASKAITA

Triukšmas – viena iš fizinės taršos formų, būdingų urbanizuotai aplinkai, kuri, kaip ir kiti taršos veiksniai, ją veikia ir gali būti kenksminga žmonių sveikatai ir yra susijusi su didėjančiu visuomenės nepasitenkinimu. Triukšmo kaip bloginančio gyvenamosios aplinkos kokybę poveikis turi būti kontroliuojamas bei pagal galimybes mažinamas. Todėl būtina nuolat sekti triukšmo lygio būklę ir ją vertinti. Tai leis pagrįsti triukšmą mažinančių priemonių reikalingumą žmonių socialinėje aplinkoje ir tuo pačiu prisidės prie neigiamo poveikio sveikatai mažinimo.

Kurortinio sezono metu ypatingai aktualus triukšmo keliamas pavojus: išauga transporto srautai, dėl per garsios iš barų sklindančios muzikos dažnai viršijami leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai.

Palangos miesto savivaldybės taryba 2009 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. T2-99 patvirtino Palangos miesto savivaldybės aplinkos monitoringo 2009–2013 m. programą, kurios 6 punkte nustatė triukšmo matavimų objektus.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 8 punktas numato, kad savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja triukšmo stebėsenos (monitoringo) tyliosiose zonose atlikimą.

Vykdamas Palangos miesto savivaldybės Sveikatinimo programos priemonę „Triukšmo lygio stebėseną“ 2017 m. nustatyti ekvivalentiniai triukšmo lygiai 20 stebėsenos objektų. Matavimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Klaipėdos skyriaus specialistai. 2017 m. birželio – rugpjūčio mėn. nustatytose monitoringo vietose, tyliosiose zonose bei triukšmingiausiose (problemiškiausiose) vietose triukšmas buvo matuotas 3 kartus: dienos metu (6.00–18.00 val.), vakaro metu (18.00–22.00 val.) ir nakties metu (22.00–6.00 val.).

Triukšmo stebėsenos tyrimų tikslas – atlikti aplinkos triukšmo matavimus ir įgyvendinti priemones, kurios pagal numatomus prioritetus padėtų išvengti, sumažinti ar apsaugoti visuomenę nuo aplinkos triukšmo kenksmingo poveikio.

Triukšmo stebėsenos tyrimų uždaviniai:

1. Nustatyti dienos triukšmo rodiklio LA_{eqT} dienos, vakaro triukšmo rodiklio LA_{eqT} vakaro, nakties triukšmo rodiklio LA_{eqT} nakties reikšmes (dB).

2. Atlikti duomenų analizę ir pateikti išvadas.

Triukšmo stebėsenos tyrimų objektas – ekvivalentinio garso slėgio lygio stebėsenos vietos, kurios pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. Ekvivalentinio triukšmo stebėsenos objektai

Nr.	Vietos pavadinimas
1.	VšĮ Palangos asmens sveikatos priežiūros centras, Vytauto g. 92, Palanga
2.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Palangos departamentas, Klaipėdos pl. 76, Palanga
3.	VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninė, Vytauto g. 153, Palanga
4.	VšĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorija „Palangos gintaras“, Vytauto g. 30, Palanga
5.	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Vydūno al. 4, Palanga
6.	Palangos gintaro muziejus, Vytauto g. 17, Palanga
7.	S. Kulikauskienės įmonės bendrosios praktikos gydytojo centras, Medvalakio g. 6, Palanga
8.	UAB poilsio namai „Baltija“, S. Dariaus ir S. Girėno g. 20, Palanga
9.	UAB „Palangos Žvorūnė“, Vanagupės g. 15, Palanga
10.	UAB „Palangos linas“, Vytauto g. 155, Palanga
11.	UAB sveikatos centras „Energetikas“, Kuršių takas 1, Palanga
12.	J. Basanavičiaus g. 32, Palanga
13.	J. Basanavičiaus g. 38, Palanga
14.	J. Basanavičiaus g. ir Birutės al. sankryža, Palanga
15.	Kopų g. ir Šventosios g. sankryža, Šventosios seniūnija
16.	Birutės al. 24, Palanga
17.	J. Basanavičiaus g. 11, Palanga
18.	J. Basanavičiaus g. 25, Palanga
19.	Kopų g. 22, Palanga
20.	Vytauto g. 69, Palanga

Pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (toliau – HN 33:2011) nuostatus buvo sudarytas triukšmo stebėsenos planas (žr. 2 lentelė).

2 lentelė. Triukšmo stebėsenos (monitoringo) planas

Aplinkos komponentas	Stebėjimo objektas ir matavimų vieta	Matuojami (stebimi) parametrai	Matavimo dažnis	Dokumentas
Triukšmas	20 taškų	Ekvivalentinis triukšmo lygis	06.00 – 18.00 val., 18.00 – 22.00 val., 22.00 – 06.00 val.	HN 33:2011

Remdamiesi HN 33:2011 ir gautais akustinio triukšmo tyrimų protokolais Nr. F-AT-293/2017 (birželio mėn.), Nr. F-AT-311/2017 (liepos mėn.), Nr. F-AT-378/2017 (rugpjūčio mėn.) pateikiame ekvivalentinio triukšmo matavimų laikus Palangos miesto savivaldybės teritorijoje (žr. 3 lentelė).

3 lentelė. Aplinkos triukšmo matavimo vietų laikai

Akustinio triukšmo tyrimo protokolo Nr.	Stebėjimo objektas	Tyrimo pradžia	Tyrimo pabaiga
F-AT-293/2017	20 taškų	2017-06-16 09.40 val.	2017-06-19 02.00 val.
F-AT-311/2017	20 taškų	2017-07-04 09.00 val.	2017-07-05 02.00 val.

F-AT-378/2017	20 taškų	2017-08-07 18.00 val.	2017-08-28 02.00 val.

Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje įvertinti matavimo rezultatais, palyginti su HN 33:2011 reglamentuojamais didžiausiais leidžiamais ribiniais ekvivalentiniais ir maksimaliais garso slėgio lygiais. Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje pateikiami 4 lentelėje (žr. 4 lentelė).

4 lentelė. Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT})*, dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (L_{AFmax})**, dBA
1.	Gyvenamųjų pastatų (namų) gyvenamosios patalpos, visuomeninės paskirties pastatų*** miegamieji kambariai, stacionarių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos	6–18 18–22 22–6	45 40 35	55 50 45
2.	Visuomeninės paskirties pastatų patalpos, kuriose vyksta mokymas ir (ar) ugdymas		45	55
3.	Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo	6–18 18–22 22–6	60 55 50	65 60 55
4.	Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeltą triukšmą****	6–18 18–22 22–6	50 45 40	55 50 45
5.	Maitinimo ir kultūros paskirties pastatų salėse estradinių ar kitų pramoginių renginių metu, kino filmų demonstravimo metu		80	85
6.	Atvirose koncertų ir šokių salėse estradinių ar kitų pramoginių renginių metu	6–18 18–22 22–6	85 80 55	90 85 60

*****Visuomeninės paskirties pastatas** – pastatas, skirtas visuomenės poreikiams tenkinti ir atsižvelgiant į statybos techninio reglamento STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 11 d. įsakymas Nr. 289 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ patvirtinimo“ nuostatas priklausantis viešbučių, maitinimo, kultūros, mokslo (išskyrus mokslinio tyrimo institutus, observatorijas, meteorologijos stotis, laboratorijas), gydymo (stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos), poilsio ar specialiosios paskirties pastatų, susijusių su apgyvendinimu, pogrupiui.

******Asmenims, vykdančioms ūkinę-komercinę ar pramoninę veiklą statiniuose**, kurių statybai statybos leidimas (statybą leidžiantis dokumentas) pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą buvo išduotas iki šių rodiklių įsigaliojimo, šio priedo 4 punkte nustatyti didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai iki 2016 m. lapkričio 1 d. gali būti viršijami, bet ne daugiau kaip 10 dB.

Pagal HN 33:2011, kurortuose ir kurortinėse teritorijose esančių gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje didžiausi leidžiami ribiniai triukšmo dydžiai **mažinami 5 dBA**.

IŠVADOS

1. Palangos miesto savivaldybės teritorijoje 20 stebėsenos objektų buvo atlikti 180 ekvivalentinio triukšmo matavimų dienos (06.00–18.00 val.), vakaro (18.00–22.00 val.), nakties (22.00–06.00 val.) laikotarpiu.

2. Įvertinus gautus rezultatus triukšmo ribiniai dydžiai dienos, vakaro, nakties laiku birželio mėn. buvo viršyti J. Basanavičiaus g. ir Birutės al. sankryžoje, visuomeninės paskirties aplinkoje prie S. Kulikauskienės įmonės bendrosios praktikos gydytojo centro (Medvalakio g. 6, Palanga), J. Basanavičiaus g. 38, Kopų g. ir Šventosios g. sankryžoje, Kopų g. 22, Vytauto g. 69, prie VŠĮ Palangos reabilitacijos ligoninės (Vytauto g. 153, Palanga). Triukšmo ribiniai dydžiai, išmatuoti dienos, vakaro, nakties metu liepos mėn. buvo viršyti visuomeninės paskirties aplinkoje J. Basanavičiaus ir Birutės al. sankryžoje, Vytauto g. 69, visuomeninės paskirties aplinkoje prie S. Kulikauskienės įmonės bendrosios praktikos gydytojo centro (Medvalakio g. 6, Palanga), Kopų g. ir Šventosios g. sankryžoje, Kopų g. 22, Vytauto g. 69. Ekvivalentinio triukšmo lygio ribos rugpjūčio mėn. (dienos, vakaro, nakties laiku) buvo viršytos visuomeninės paskirties aplinkoje J. Basanavičiaus ir Birutės al. sankryžoje, Vytauto g. 69, visuomeninės paskirties aplinkoje prie S. Kulikauskienės įmonės bendrosios praktikos gydytojo centro (Medvalakio g. 6, Palanga), Kopų g. ir Šventosios g. sankryžoje, Kopų g. 22, Vytauto g. 69. Minėti garso slėgio lygio viršijimai nustatyti dėl pravažiuojančio autotransporto.

3. Triukšmo ribinių dydžių viršijimai nebuvo nustatyti daugumoje tyliųjų zonų – VŠĮ Palangos asmens sveikatos priežiūros centro teritorijoje (Vytauto g. 92, Palanga), VŠĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Palangos departamento teritorijoje (Klaipėdos pl. 76, Palanga), VŠĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ teritorijoje (Vytauto g. 30, Palanga), Lietuvos sveikatos mokslų universiteto teritorijoje (Vydūno al. 4, Palanga), UAB „Palangos Žvorūnė“ teritorijoje (Vanagupės g. 15, Palanga), UAB poilsio namų „Baltija“ teritorijoje (S. Dariaus ir S. Girėno g. 20, Palanga), UAB „Palangos linas“ teritorijoje (Vytauto g. 155, Palanga), UAB sveikatos centro „Energetikas“ teritorijoje (Kuršių tak. 1, Palanga), Palangos gintaro muziejaus teritorijoje (Vytauto g. 17, Palanga).

4. Atlikus aplinkos triukšmo lygio tyrimus Palangos miesto savivaldybės stebėsenos objektuose paaiškėjo, kad pagrindinis triukšmo šaltinis – pravažiuojantis transportas.

5. Daugumoje monitoringo vietų, t. y.: visuomeninės paskirties aplinkoje prie VŠĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ (Vytauto g. 30, Palanga), prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (Vydūno al. 4, Palanga), prie Palangos gintaro muziejaus (Vytauto g. 17, Palanga), UAB „Palangos Žvorūnė“ teritorijoje (Vanagupės g. 15, Palanga), UAB sveikatos centro „Energetikas“ teritorijoje (Kuršių tak. 1, Palanga), prie J. Basanavičiaus g. 32, Palanga, prie J. Basanavičiaus g. 38, Palanga, prie J. Basanavičiaus ir Birutės al. sankryžos, prie Birutės al. 24, Palanga, prie J. Basanavičiaus g. 11, Palanga, prie J. Basanavičiaus g. 25, Palanga, išmatuoti nenormuojami triukšmo ribiniai dydžiai dėl aplinkos keliamo triukšmo (praeiviai, dviratininkai, gretimybėje esančių kavinių muzika).

6. Atkreiptinas dėmesys, kad triukšmingiausiose vietose nuolat yra atliekama triukšmo kontrolė – Palangos miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus specialistai kartu su Klaipėdos AVPK Palangos miesto policijos komisariato pareigūnais vykdo patikrinamuosius reidus ir organizuoja garso slėgio lygio matavimus.
